

УДК 347.963
ББК 67.72
П78

Редакційна колегія:

професор Л. М. Москвич (голова);
асистент А. В. Лапкін;
асистент І. В. Юревич;
асистент Я. О. Ковальова;
асистент Ю. О. Ремескова

Відповідальність за зміст тез несуть автори.

Проблеми реформування прокуратури : матеріали всеукр. наук.-
П78 практ. конф. (Харків, 15 квіт. 2016 р.) : у 2 т. / редкол.: Л. М. Москвич
(голова), А. В. Лапкін, І. В. Юревич та ін. – Т. 1. – Х. : Право, 2016. –
224 с.

ISBN 978-966-937-018-1

ISBN 978-966-937-020-4 (т. 1)

Збірник містить матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми реформування прокуратури», яка відбулася 15 квітня 2016 року у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого за участю відомих вітчизняних науковців у галузі теорії прокурорської діяльності, практичних працівників органів прокуратури та суду. До збірника включено доповіді учасників конференції з різноманітних аспектів організації і діяльності прокуратури.

Для науковців, викладачів та студентів юридичних навчальних закладів, практичних працівників органів прокуратури, суду, інших правоохоронних органів, адвокатів та усіх, хто цікавиться проблемами прокуратури.

УДК 347.963

ББК 67.72

ISBN 978-966-937-020-4 (т. 1)
ISBN 978-966-937-018-1

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016
© Оформлення. Видавництво «Право»,
2016

2. Питання мережі місцевих загальних та апеляційних судів [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 20 травня 2011 року № 591/2011. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html>. – Заголовок з екрана.

Науковий керівник: к. ю. н., професор кафедри організації судових та правоохоронних органів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Каркач П. М.

Д'яченко Н. О.,
здобувач кафедри організації судових та правоохоронних органів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОКУРОРСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Запровадження в Україні органів прокурорського самоврядування відбувається з урахуванням практики функціонування відповідного інституту в системі інших державних і недержавних об'єднань. Зразком в першу чергу виступає суддівське самоврядування. Тому доцільним буде враховувати найкращі його досягнення з урахуванням специфіки прокурорської системи та професії.

Самоврядування у сфері певної професії можна розглядати, з одного боку, як важливу ознаку її демократизації, а з іншого – як засіб підвищення у ній рівня управління. Запровадження такого демократичного механізму є нічим іншим, як моделлю участі у процесі управління відповідним органом всіх тих, на кого це управління поширюється. Дуже важливим в цьому контексті є рівень правового забезпечення діяльності органів самоврядування, оскільки достатньо часто вони наділяються суттєвими владними повноваженнями.

Правове регулювання прокурорського самоврядування в Україні запроваджено Законом України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р. № 1697-VII (далі – Закон). Значна кількість моментів, що потребують правового визначення у разі запровадження відповідного інституту, була врахована.

Так, дано визначення прокурорського самоврядування як самостійного колективного вирішення прокурорами питань внутрішньої діяль-

ності прокуратури. Визначено завдання прокурорського самоврядування: а) забезпечення організаційної єдності функціонування органів прокуратури, підвищення якості роботи прокурорів; б) зміцнення незалежності прокурорів, захисту від втручання в їх діяльність; в) участь у визначенні потреб кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення прокурорів, а також контроль за додержанням установлених нормативів такого забезпечення; г) обрання чи призначення прокурорів до складу інших органів у випадках та в порядку, встановлених законом.

Окреслено межі діяльності прокурорського самоврядування – вирішення питань внутрішньої діяльності прокуратури, а саме організаційного забезпечення прокуратури та діяльності прокурорів, соціального захисту прокурорів та їхніх сімей, а також інші питання, що безпосередньо не пов'язані з виконанням повноважень прокурорів (ст. 65 Закону).

Дано перелік організаційних форм прокурорського самоврядування, до яких віднесено всеукраїнську конференцію працівників прокуратури та Раду прокурорів України. Зазначено, що порядок їх роботи може визначатися не лише Законом, а й регламентами і положеннями, які приймаються органами прокурорського самоврядування (ст. 66 Закону). Визначено порядок формування складу та повноваження всеукраїнської конференції працівників прокуратури та Ради прокурорів України, основні питання організації їх роботи (ст.ст. 67–71 Закону).

Забезпечення діяльності органів прокурорського самоврядування покладається на Генеральну прокуратуру України і здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України (ст. 72 Закону).

Крім того, зазначається, що діяльність органів прокурорського самоврядування є однією з гарантій забезпечення незалежності прокурорів (ст. 16 Закону), та одним із основних прав працівників прокуратури (ст. 19). Окремо оговорюється, що кількість прокурорів та інших працівників органів прокуратури, а також структура Генеральної прокуратури України, регіональних та місцевих прокуратур, Національної академії прокуратури України визначається законом та затверджується наказом Генерального прокурора України за погодженням з Радою прокурорів України (ст. 14 Закону).

Не зважаючи на таку детальну, на перший погляд, регламентацію статусу та загальних питань діяльності органів прокурорського самоврядування, варто звернути увагу на положення, які в подальшому потребують корегування або деталізації.

Так, не зменшуючи значення запровадження самоврядування для прокурорів, все ж таки необхідно відредагувати поняття цього явища, оскільки не можна обмежувати питання прокурорського самоврядування лише вирішенням внутрішніх питань. Рада прокурорів України може представляти інтереси прокурорів у відносинах з іншими державними органами, а це вже виходить за межі «внутрішньої діяльності».

Потребують свого прийняття регламент і положення для більш детальної регламентації порядку роботи всеукраїнської конференції працівників прокуратури та Ради прокурорів України. Сподіваємося, що після формування складу останньої, ці питання будуть вирішено серед перших відповідно до вимог нового Закону.

Оскільки за приклад було взято суддівське самоврядування, то органи прокурорського самоврядування отримали завдання, які самостійно не зможуть подолати. Наприклад, майже неможливо самостійно вирішувати питання організаційного забезпечення всієї системи органів прокуратури без створення такого допоміжного органу, як Державна судова адміністрація у суддів.

Таким чином, вже зараз, коли органи прокурорського самоврядування лише формуються, ми можемо спрогнозувати певні складнощі в організації їх роботи, переліку повноважень і потребу у майбутньому корегувати зміст правового регулювання їх діяльності.

Заботін В. В.,
аспірант кафедри цивільного процесу
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ЕФЕКТИВНА СИСТЕМА НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Майже аксіоматичним стало положення, що в будь-якій демократичній правовій державі має існувати система надання правової допомоги, яка буде сприяти реалізації особами права на справедливий судовий розгляд. Дослідження минулих та сучасних систем може відбуватися за допомогою різних прийомів та способів, однак вважаємо за можливе провести їх аналіз, використовуючи парадигмальний підхід, тобто з врахуванням змін, що відбувалися в процесі розвитку та становлення моделі цивільного судочинства. При цьому за основу буде взята запропонована